
Tsunami 02

Samizdat festivalu ...příští vlna/next wave...

OSVOBOZENÉ SLOVO

Milé čtenářky, milí čtenáři,
odteď budeme na tomto místě dávat prostor poezii redaktorů Tsunami či osobnostem
s redakcí spřízněnými. Je nám proto potěšením uvést zde báseň Josefa Mlejnka

Local_Void

Diadém osázený drahokamy galaxií,
usmála se z Leibnizova krasohledu
královna světů.
Není to přesné.
Pouze vykouznila úsměv,
stejně nahodilý, jako když skály někdy
připomenou lidské postavy.
I vesmír má svoji pustinnou Sibiř.
Sto milionů a více světelných let.
Nikde černá skládka,
neslyšet žádný Local Void Band.
Pascalův děs?
Možná tam by Dante umístil peklo,
kdyby dnes psal Božskou komedii,
ačkoli s jakou pravděpodobností
by se v oné prázdnotě mohly
jednou srazit dvě osamělosti
vymrznuvší na holobody?

(Neděle, 14. června 2015)

- Josef Mlejnek -

rozhovor s S.d.Ch.

Dramatik, prozaik, kolážista, skladatel, textař, bývalý hrobník, a především hluboko zaražený trn v oku české masové kultury i kontrakultury se skrývá za iniciály S.d.Ch. Ve své dosud nejmladší autorské inkarnaci věčně budoucího ministra kultury Tutáče se v letošním roce představí rovnou dvakrát, poprvé u příležitosti předávání Poct festivalu ...příští vlna/next wave... a poté v inscenovaném čtení *Knihy Tutáč* aneb *Triumf lhostejné šelmy*.

Během vydání *Knihy Tutáč* v roce 2018 ještě nebylo zřejmé, že se pozice ministra kultury stane tak státotvorně důležitou v souvislosti s osobou ministra Antonína Staňka. Jak by obstál Antonín Staněk ve srovnání s věčně budoucím ministrem kultury Tutáčem?

Chápu to jako řečnickou otázku. Jak asi obstojí ohlodávač kostí před hegemonem? Tutáč je ztělesněním poznání, že největší zodpovědností je odmítnutí seriózní konfrontace s institucionalizovanou lží a vyžírku. Ztělesněním jakého poznání je (byl) pan Staněk?

Zaslouží si i jiné resorty, jako například školství, vnitro nebo životní prostředí, takovou literární pozornost, jakou jste věnoval resortu kultury v *Knize Tutáč*?

Jistě. Každá dekadentní a patologická struktura si ji zaslouhuje. Zajímavější je vámi použitý termín *literární pozornost*. Ta, jak jsem si všiml, je v současnosti zaměřena výhradně k destinacím, ve kterých autoři absolvovali svůj tvůrčí pobyt. A o to šlo. Gratulujeme!

Co podle vás chybí českému divadlu nejvíc?

Charakter.

Ve svém díle nešetříte řadu českých (nejen kulturních) osobností. Setkal jste se už s nějakou odezvou, kdy si někdo vaši kritiku vzal příliš osobně? Přerostly snad někdy výhrůžky dotčených v něco víc?

Jednou po nás máchl surrealistický lev drápem paragrafu na ochranu osobnosti, potom zjistil, že text, který ho ohrožuje, vytvořil se svými kamarády na Facebooku. Jeden literární stylista žádal dementi nadsázky v mojí recenzi jeho divadelního představení, což, jak uznáte, je dementní. V DOXu na vernisáži psychicky nemocných umělců se po mně divně díval syn divadelního politruka E. F. Buriana. A vyznamenaný plukovník BIS si bez mého svolení natáčel provedení hry *Snídanička* v BIS a vobídek v ÚSTRU nejspíš jako budoucí důkazní materiál. To je zhruba za ta léta všechno. Ale vy jste se ptal na osobnosti. S těmi, coby osobnost, vycházím dobře.

Váš tvůrčí záběr pronikl do literatury, divadla, hudby i výtvarného umění. Vstup do filmového světa neplánujete?

Poslyšte, to není špatný nápad. U filmu, pokud vím, ještě tažení proti filmovým scénářům nezačalo.

Ve vašem díle se objevuje hned několik identit (Sigismund de Chals, Tutáč, Varlén, Milošlav Vojtíšek). Zároveň jste jeden z mála českých spisovatelů, který publikuje i doslovné přepisy e-mailové korespondence či příspěvků ze sociálních sítí. Praktikujete nějakou existenční hygienu vaší osobnosti či vašich osobností?

Zůstávám na svých východiscích. Pod vzbouřenou hladinou pamfletizace klidná voda nelaskavého humoru, pod ní hlubina tvůrčí meditace, na dně smrtelná vážnost. A někde po břehu pobíhá pokora jako prase.

Jakou divadelní hru či adaptaci byste si přál vidět na prknech velkého kamenného divadla?

Adaptaci posledního dílu Paměti Václava Černého, jmenovalo by se to Dědicové Nejedlého. Scénografii chci od Davida Černého, adaptaci by mohl udělat ten toxický grafoman z X10 pod dohledem někoho talentovaného (ale jedině s ostruhami z devadesátek). Dramaturgii bude potřeba svěřit někomu z ciziny, tam jsou prý dramaturgové ochotni číst texty a odhlédnout od privátních frustrací. Plakát bude od těch borců, co to sekají v Národním jako příslib nesplnitelného. V hlavní roli Vladimír Javorský jako profesor Černý nesleze šest hodin z jeviště, Karel Dobrý coby Zdeněk Nejedlý má tři pauzy na cigáro. Režie Kamča Polívková, ale dálkově, přes pomocného režiséra, co se neštítel udělat v Brně Kmeny, hudba kapela Midi Lidi zbavená svého nepostihnutelného undergroundového étosu. A chtěl bych, aby to celé, kvůli psychohygieně, jelo na obří obrazovce se sametovou oponou. Zataženou.

DIVADLA DOSTANOU SVÁ INDIÁNSKÁ JMÉNA

rozhovor s věčně budoucím ministrem kultury Tutáčem

Koho je třeba vyznamenat medailemi za zásluhy v letošním roce?

Slávka Jandáka, že se nepodvolil a nesignoval Chartu ani Antichartu, Jana Saudka, protože to chce, vyexhumované kadavery žitkovských bohyní za řeznické literátské martyrium, kterým musely projít, Martu Ljubkovou za mýcení reliktní devatenáctého století ze svého fleku v instituci z devatenáctého století, Jiřího Havelku za roztomilé všudybýlkovství, Martina Stropnického za další brilantní odchod z politiky do diplomacie, básnickářské bafuňáře Borziče a Buddeuse, abych si je už nepletl, a Medičku za kokotizaci svého pražského managementu z TOP 09 zdrojů.

Dovedl byste dát dohromady pět postelově nejtalentovanějších českých umělkyň a jejich pořadí?

1. Jiřina Bohdalová, 2. Jiřina Bohdalová, 3. Jiřina Bohdalová, 4. Jiřina Bohdalová, 5. Dáša Havlová

Jak hodláte postupovat ve věci přechylování ženských příjmení v kulturní sféře?

Vstřícně. Slávek tvrdí, že pokud se ženy chtějí jmenovat jako muži, je to splněný sen. Já osobně každou vychýlenou přechylku vítám, protože to je to pravé koření kultury a sám smysl debaty o ní.

Jak se stavíte k otázce zdanění církevních restitucí?

Bokem. Abychom s mým velbloudem prošli uchem jehly.

Které pražské architektonické skvosty by měly být podle vás památkově chráněny a které naopak nikoli?

Chránit budeme fantomatické brutalistní obrysy Transgasu a hluboce dřímající záměr Kaplického "Chobotnice". Ochranu sejmeme ze všech objektů Národního památkového ústavu, protože karma je svině.

Jak byste naložil se sochou maršála Koněva v Dejvicích?

To už je vyřešeno. Uvnitř pomníku bude redakce Blažkova Sochařského zpravodaje a hlavu maršála nahradí Rónův Psychotický pokerface, hlava vytvořená spojením podob Mirka Krobo-
ta a Ivana Trojana.

Nemělo by se divadlo Komedie přejmenovat zpět na Divadlo Vlasty Buriana a divadlo ABC na Osvobozené divadlo?

Kdepak, obě divadla dostanou svá indiánská jména. Divadlo Komedie - To, které je schopno nechat v lehce dostupné skříňce u vchodu viset plakát k propadáku jedenáct měsíců. Divadlo ABC - To, které komplot nazvaný Městská divadla pražská charakterizuje nejlépe.

Půjdete se podívat na Nabarvené ptáče?

Nikoliv. Nabarvené ptáče se přijde podívat na mě. Navíc mi pan Marhoul slíbil tuhle parádu ----->

Kdybyste mohl oživit jednoho zesnulého člověka náhradou za to, že obětujete živého, koho byste si vybral?

Ježíše (ten si dá repete) za Jaroslava Duška, protože ten, podle svých vlastních slov, je na smrt připraven.

- Ptal se Otto Linhart -

Ahmad Šámlú: Noční

Dveře nejsou
Cesta není
Noc není
Měsíc není

Ani den
ani slunce,
my
mimo čas
stojíme
s trpkou dýkou
v našich slabínách.

Nikdo
s nikým
nemluví
když ticho
tisícem jazyků
hovoří.

Na své mrtvé
hledíme
s náznakem smíchu
a na řadu čekáme
aniž bychom se smáli!

/Z perštiny přeložil Jan Motal/

Ahmad Šámlú (1925–2000) byl iránský básník, spisovatel a žurnalista. Je považován za průkopníka moderní perské poezie. Tradiční obrazivost a mytologické symboly spojoval s každodenností, zhusta se vyjadřoval k politické atmosféře doby. Byl socialistou, disidentem za obou iránských režimů. Byl dvakrát vězněn, po vítězství islámské revoluce se sice pro svoji popularitu dalšímu žaláři vyhnul, po dlouhou dobu ale nesměl publikovat. Několikrát cestoval se svojí tvorbou po západních zemích, překládal evropské autory.

Jona Wallach: Cassius

Vrány na tebe křičí
Abys opustil zemi a znovu budoval
Mažeš svou tvář barvou ohňů
A začínáš s indiánským kvílením
Ale
Ty věci se dějí daleko
Ty věci se dějí blízko
Kdosi nafukuje balón
A vypouští vzduch z balónu
Kdosi nafukuje balón
A vypouští vzduch z balónu
Dítě ubohé dítě
Přicházím tě kolébat
Dívka bláznivá
Přišla jsem vzít tě domů
Cassie milovaný
Cassie milovaný
Ty vrány uslyšíš do konce svých dní

/Z hebrejštiny přeložil Jan Motal/

Jona Wallach (1944–1985) byla izraelská básnířka. Její otec byl zabit v první arabsko-izraelské válce v roce 1948. V šedesátých letech byla aktivní členkou skupiny „Telavivských básníků“ soustředěných kolem časopisů Achšav (Teď) a Siman Kriah (Vykřičník). Otevřeně bisexuální autorka ve své tvorbě provokovala explicitní sexualitou, záměnou pohlaví, pouličním slangem a drsností. Spolupracovala s rockovými kapelami.

NEJSOU TO CENY. JSOU TO POCTY!

Ceny rozdává kdejaká instituce. Pocty uděluje pouze festival ...příští vlna/next wave... V pátek 20. září se tak stalo po šestnácté. Slavnostní večer divadelní alternativy proběhl v pražském Divadle Komedie.

Osamělý saxofonista za zlatou mříží nás svolává jako o posledním soudu. Go underground! Odevšad se vynořují hudebníci Zapomenutého orchestru snivců a s podmanivostí krysařů nás trpělivě lákají, abychom je následovali. Troujíme se do předsálí. Snivci, kteří nepřestávají snít. Subkultura vyznavačů alternativy nejen divadelní. Když do-

razí z kavárny i ti nejvášnivější diskutéři, ztišíme se. Preludium na Orloj snivců (soustava kovových a dřevěných objektů, takový pěkný český etno hudební nástroj) nás uvede do meditativního stavu. V sále se rychle probereme. Moderátor večera S. d. Ch. neboli Tutenchámon neboli Tutáč, ministr kultury schopný získat pro svůj rezort 85% státního rozpočtu, hází do publika z výše svého úřednického trůnu jednu korektně nekorektní hlášku za druhou. Pochopitelně s rozvahou a patřičnými pauzami, neb postupuje dle zásad vysoké moderace Marka Ebena.

Scéna reprezentuje vše, co od lidí z bídne financovaného kulturního okraje očekáváte. V popředí absurdní sbírka rekvizit a stojan s kostýmy. Mezi klasickými nástroji orchestru se vyjímá obrovský kořen (ano, i na ten se hraje). Herečka Anna Ducháčková si přímo před vámi převléká extravagantní průsvitné kostýmy vlastní výroby. V průběhu ceremoniálu totiž skládá absolutorium na PAMU - nově založené Pomocné akademii múzických umění - v perspektivním oboru hosteska - roztleskávačka. Křest obnažováním ji rozhodně nezaskočí, protože ze studia alternativního herectví na DAMU ví, že nahota je nedílnou součástí tohoto povolání. Problémy jí činí až vyhlašování cen. Na něco takového vás na KALDu raději nepřipravují.

"Jdete do divadla, ale není to v divadle. Jdete na koncert, ale není to v koncertním sále. Jdete na výstavu, ale není to v galerii. Jdete na kulturu, ale není to v kulturním domě. Je to na louce, v továrně, ve sklepě nebo na půdě... a stojí to strašný prachy" /dodává S.d. Ch. na adresu snobů/. No a jdete si pro Poctu a dostanete k ní cenu. První si zrcadlovou masku od výtvarníka Petra Nickla nasazuje Ondřej Štefaňák za expresivní i iritující režii inscenací Lonely Horny Only a Zmrzačení. "Děkuji všem svým spolupracovníkům a pracovníkům, kteří se mnou doposavad pracovali a pracovat budou. Doufám, že to se mnou vydržíte, protože občas řvu. To je možná ta iritující režie," podotkl Objev roku. Další zrcadlo převzala a nastavila divákům zástupkyně Spolku Iniciativa pro Inva-

lidovnu Lída Vacková. V západním křídle chátrající budovy Invalidovny v Praze-Karlíně se letošní Nextka zahajovala a o smyslu počínání Spolku jsme se tedy přesvědčili takřikajíc kolektivně.

Poctu divadelnímu spolku Jedl za Projekt roku převzala herečka a zakládající členka Lucie Trmíková. Velké dilema nastalo s předáním Pocty za Objev roku, z něhož se vyklubal objev rocku. Alespoň logikou Tutáče, podle níž rockeři oceněním pohrdají. Vzkaz od hudebníka Tomáše Vtípila, že má představení a nepřeje si ani, aby ho někdo zastupoval, protože Poctu převezme v neděli, se v této souvislosti jeví jako dobře promyšlená póza. Samozřejmě o pózu nejde. Pózy si alternativní umělci mohou vyzkoušet u příležitosti předávání Cen Thálie, jejichž organizátoři "si poprvé všimli, že existuje alternativní scéna," konstatoval velký Tutenchámon. Sám však pokorně zůstal v pozadí povýšeneckého trůnu, když zástupce nakladatelství RUBATO Petr Hanuš přebíral Poctu za Publikační čin roku - knihu Tutáč. V knihkupectvích byste tenhle bič, mrskející českou kulturu, možná sháněli marně. Vyšla před rokem a náklad 300 kusů se vyprodával průměrnou rychlostí sto kusů za měsíc.

Vrchol večera patřil vyhlášení a oslavě Živoucího pokladu. Do pomyslné síně slávy vstoupila Nina Vangeli, divadelní a taneční publicistka, pedagožka, režisérka a choreografka. Slovy Jany Pilátové, vždy ve všem celá. "V sedmdesátých letech říkala, že musí stát zatím, očjí jde. A že musí stát sama, protože party se dělají kvůli lumpárnám," pronesla profesorka Pilátová ve svém laudatiu. Různých zájmových partiček přibývá, Nina jde vlastní cestou dál. Živí v mladých lidech ideály a podporuje je ve snaze naplnit své sny. Za všechny žáky jí složil poklonu tanečník a choreograf Jiří Bartovanec. "Děkuji mnoha lidem," řekla Nina na závěr. Konkrétně vzpomněla tři osobnosti, které jí pomohli na cestě ke kritickému psaní - vedle dědečka také kritiky Milana Lukeše a Marii Reslovou. Poslední "slovo" patřilo zvukům vesmíru, vyluzovaným Zapomenutým orchestrem snivců.

Závanu patetismu ani přežívajícímu stínu totáče se ceremoniál tohoto kalibru vyhnout nemohl. Nicméně převažovaly líně servírované sarkasmy faraonského ministra, který pečlivě rozmixoval každý nominační lístek a nakonec tímto "amalgámem české alternativy" všem připil. V sobotu 21. září se S. d. Ch. (vlastním jménem Miloslav Vojtíšek) do Divadla Komédie vrací s dramatisací Knihy Tutáč aneb Triumf lhostejné šelmy. Next wave se valí vpřed. A kdo ví, možná prý přijde i Nick Cave.

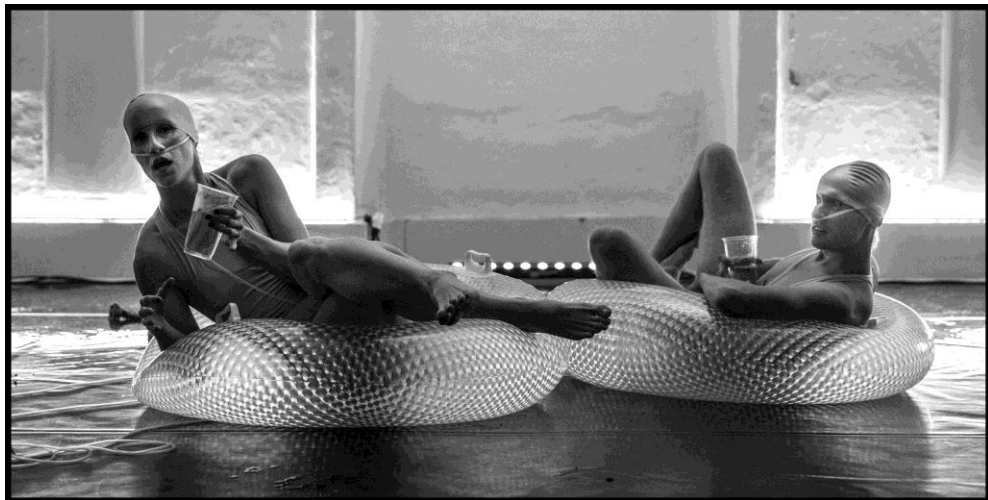
- Veronika Boušová -

Foto Petr Kněžek

ODSOUZENÍ K CHOROBĚ

Hned první inscenace už 26. ročníku festivalu nejen nezávislého divadla ...příští vlna/next wave... předvedla nevybíravé, až šokující, přesto citlivě poetické pochopení svobody a odsouzení člověka být svobodný.

V jejím ohnisku stojí

ožehavé téma rakoviny, které nebývá oblíbeným námětem k debatám mezi přáteli či v rodinném kruhu. Podle tvůrců z mezinárodní skupiny T.I.T.S. inscenace Tumor - karcinogenní romance se s prodlužující délkou života paradoxně zvětšuje i šance, že člověka toto onemocnění stihne. Strhující audiovizuální smršť sice divákovi nabídne i nepříjemný pohled na vyřezávaný nádor, v průběhu představení je ale stále znejišťován, jestli je tím nádorem skutečně shluk nechtěných buněk, anebo prostě jiný člověk.

T.I.T.S. se po dvouleté přestávce vracení do brlohu zvaného Nextka a po mírně šokantní inscenaci My Own Private Picture o zobrazování sexuality v pornografii přináší neméně odvážnou sondu do nitra postiženého nádorem. Na scéně stojí dva bezejmenní hrdinové v růžových tričkách a džínách - Nela H. Kornetová, která inscenaci zároveň režíruje, a poněkud androgynně vyhlížející Gregers Andreas Kroksleiven-Hansen. Ten se má podle všeho alternovat s o dost mužněji /aspoň co do pokrývky brady/ vyhlížejícím Jarem Viňarským. Premiéra nicméně patřila Gregersovi, jehož lepá leb a vyzáblé pavoukovité tělo jen podtrhovalo ne-kontrast, symbiózu obou protagonistů. To s ohledem na text, který deklamovali, a na pohyby, jimiž sami sebe i své okolí prožívali, způsobovalo onu dokonalou nejistotu. Má jeden z aktérů znázorňovat skutečný tělesný nádor? Ztělesňují jej na přeskáčku oba? Anebo jsou to dva partneři, jejichž láska se stává nádorem, chorobou. Oba stojí na jevišti pokrytém metry a metry hadičky připomínající depresivní výjev z nemocnice /oba si taky hadičky v jednu chvíli nasadí pod nos, aby byla nemocniční estetika naplněna dokonale/ a dva nafukovací kruhy rámující promítané titulky k anglickým i českým promluvám a texty k písním.

Syžet příběhu není příliš překvapivý. Začíná se spojením, objevením onoho druhého. A končí se jejich oddělením. Oba aktéři postupně projdou snad všemi myslitelnými divadelními projevy - na jevišti tančí, proplétají se do sebe, zpívají otřepané popové fláky, Nela Kornetová dokonce zazpívá, mému neškolenému uchu velmi libě, árii z Rusalky. Hojně využívají nejrůznějších vizuálních efektů, živou luminiscenci na tělo, projektování vlastních siluet na světlocitlivé desky, videomapping na tělo. Chápání těla tu balancuje mezi materialitou a metafyzikou a člověk i díky výše uvedenému zažívá až osvobozující gesamtkunstwerkový pocit. Karcinom se v případě téhle inscenace nejeví jako konečná, ale jako pole možností. Snad k tomu přispívá i vydatná dávka pohybového humoru /zvláště karaoke výstupy a vášnivé obcování s pečeným kuřetem/, naproti tomu textová složka se může

stát mírnou překážkou k dobytí naprosté dokonalosti. Částečně se zde /možná více než částečně/ hovoří anglicky. Vše je sice řádně otitulované, takže ani hůře spíkujícímu divákovi není nic zakryto, s ohledem na míru poetičnosti sdělení sledujícího dvě entity /člověka a člověka?; člověka a nádor?/ při jejich vzájemných konfrontacích, vzpomínkách, ale i analýzách své doby, je však usledování promluv v souhře s pohybem docela náročné. A to i v češtině.

S počtem uniklých či nejasných míst však může narůst chuť vidět to celé znovu. A to klidně i několikrát. Pořád v tom bude co objevovat. Navíc by mohlo být určující i srovnání obou mužských elementů. S Gregerseem se tu de facto exponují dvě ženská těla. S Viňarským by kontrast mohl způsobit i docela jiné interpretace.

- Dominik Melichar -

Foto Patrik Borecký

Dramaturgie a koncepce: Lenka Dombrovská, produkce: Oskar Hulec, PR a guestservis: Anna Černá,
grafická podoba ročníku 2019: Petr Kněžek /www.sillysilly.cz/, Tsunami: Dominik Melichar, Veronika Boušová.
Festival pořádá z. s. Příští vlna za podpory Ministerstva kultury ČR, hlavního města Prahy a města Brna